

1507-о заседание, 17-19 септември 2024 г. (формат „Права на човека“)**H46-7 Група "Обединена македонска организация Илинден и други" срещу България (жалба № 59491/00)**

Наблюдение на изпълнението на решенията на Европейския съд

Относитими документи

DH-DD(2024)809, CM/CM/ResDH(2020)197, CM/Del/CM/Del/Dec(2024)1492/H46-7

Жалба	Дело	Решение от	Окончателно на	Индикатор за класификация
59491/00	ОБЕДИНЕНА МАКЕДОНСКА ОРГАНИЗАЦИЯ ИЛИНДЕН И ДРУГИ	19/01/2006	19/04/2006	Комплексен проблем
34960/04	ОБЕДИНЕНА МАКЕДОНСКА ОРГАНИЗАЦИЯ ИЛИНДЕН И ДРУГИ (№ 2)	18/10/2011	08/03/2012	
29496/16	ОБЕДИНЕНА МАКЕДОНСКА ОРГАНИЗАЦИЯ ИЛИНДЕН И ДРУГИ (№ 3)	11/01/2018	11/04/2018	
70502/13	ЙОРДАН ИВАНОВ И ДРУГИ	11/01/2018	11/04/2018	
67197/13	МАКЕДОНСКИ КЛУБ ЗА ЕТНИЧЕСКА ТОЛЕРАНТНОСТ В БЪЛГАРИЯ И РАДОНОВ	28/05/2020	28/05/2020	
23702/15	ВАСИЛЕВ И ДРУЖЕСТВО НА РЕПРЕСИРАНИТЕ МАКЕДОНЦИ В БЪЛГАРИЯ, ЖЕРТВИ НА КОМУНИСТИЧЕСКИЯ ТЕРОР	28/05/2020	28/05/2020	

Описание на делата

Тези дела се отнасят до отказите на националните съдилища в периода 1999-2015 г. да регистрират сдружения, чиято цел е била да постигнат признаване и защита на интересите на „македонското малцинство в България“. Отказите се основават на съображения, свързани с националната сигурност, защитата на обществения ред и правата на другите (цели, насочени към „признаване на македонското малцинство“ и предполагаеми сепаратистки идеи) и на конституционната забрана на сдружения, преследващи политически цели, както и на неизпълнение на формалните законови изисквания, като всички тези съображения Европейският съд е счел за необосновани и представляващи непропорционална намеса в правото на свобода на сдружаване, наред с другото, тъй като сдруженията жалбоподатели не са се застъпвали за използването на насилие или други недемократични средства за постигане на целите си. Съдът също така установява, че фактът, че някои от целите на сдруженията са били обозначени като „политически“, не е достатъчно основание за отказ на регистрация. Той подчертава, че вътрешното право не позволява на сдруженията да участват в избори и че следователно не е имало „належаща обществена необходимост“ да се изисква от тях да се регистрират като политическа партия (нарушения на чл. 11).

Състояние на изпълнението

Предишни разглеждания от Комитета: През октомври 2020 г. Комитетът прие Междинна резолюция CM/ResDH(2020)197. През септември 2023 г. той прикани председателя на Комитета да изпрати писмо до своя български колега, в което да подчертае необходимостта от намиране на бързи решения за изпълнението на тези дела.

През март 2024 г. Комитетът взе под внимание писмото-отговор от тогавашния заместник министър-председател и министър на външните работи на България, в което се посочва трайната посветеност на българските власти за бързо и пълно изпълнение на решенията на Европейския съд като цяло, както и подновеното послание на високо равнище към заинтересованите страни в неотдавнашно писмо на министъра на правосъдието. Освен това Комитетът отбеляза намерението на властите да започнат консултации за оценка на необходимостта от законодателни изменения, за да се улесни изпълнението на тези решения, и настоятелно ги прикани бързо да приключат горепосочената оценка и да предоставят информация за всички предвидени допълнителни мерки. Въпреки това Комитетът изрази дълбоко съжаление, че повече от 17 години след първото окончателно решение в тази група, на сдруженията, които имат за цел „да постигнат признаване на македонското малцинство“, продължава да се отказва рутинно регистрация главно поради по-широкия проблем с неодобрението на техните цели. Той призова властите да удвоят усилията си за бързо постигане на осезаем напредък. Той също така потвърди готовността си, при липса на осезаем напредък или график за приемане на убедителни допълнителни мерки, да обмисли при следващото разглеждане

на тези дела предприемането на нови действия, насочени към засилване на политическия диалог и сътрудничеството с българските власти.

Индивидуални мерки:

Информацията по-долу се отнася до процедурите за регистрация по новия административен механизъм за регистрация (след 1 януари 2018 г.).¹ За по-подробно обобщение на неотдавнашните откази по новия административен механизъм за регистрация вж. Н/Ехес(2024)10.

1. Заявления за регистрация на ОМО „Ипиден“²

- Заявления за регистрация от 30 юни 2022 г. и 02 февруари 2023 г.: Агенцията отхвърля и двете заявления. Софийският апелативен съд потвърждава тези откази, тъй като счита, че целите на сдружението представляват заплаха за единството на нацията и териториалната цялост на страната (решение от 11 октомври 2022 г.) или не съответстват на сдружение в частна полза, а са характерни за сдружение в обществена полза, което може да бъде регистрирано само при определени условия (решение от 5 септември 2023 г.).

- Заявление за регистрация от 22 януари 2024 г.: На 23 януари 2024 г. Агенцията отказва регистрация. На 2 май 2024 г. съдът в Благоевград потвърждава този отказ. Той установява, че заявлениято и уставът не отговарят на определени технически изисквания или не са достатъчно ясни в някои отношения, че целите съответстват на сдружение в обществена полза и че не е посочена допълнителна стопанска дейност, въпреки че някои от целите не могат да бъдат постигнати без такава дейност. На 17 юли 2024 г. Софийският апелативен съд изцяло потвърждава тези мотиви, като отбелязва и липсата на правила за уреждане на имуществените отношения. Поради това не е сметено за необходимо да се оценява законосъобразността на целите на сдружението.

2. Заявления за регистрация на Дружеството на репресираните македонци в България, жертви на комунистическия терор³

- Заявления за регистрация от 19 септември 2022 г. и 24 юли 2023 г.: Агенцията отхвърля и двете заявления. Софийският апелативен съд потвърждава и двата отказа на основание определени формални недостатъци на устава (в решение от 20 април 2023 г.) и формални недостатъци и незаконосъобразност на целите, оценени като противоречащи на единството на нацията в предходно решение (в решение от 10 октомври 2023 г.).

- Заявление за регистрация от 11 март 2024 г.: На 13 март 2024 г. Агенцията отново отказва регистрация, тъй като установява, че разпоредбите за уреждане на имуществените отношения в устава са неясни и незаконосъобразни. Съдът в Благоевград не се съгласява с тези мотиви, но потвърждава отказа, тъй като установява, че целите на сдружението са в противоречие с единството на нацията; и че решението на Европейския съд не може да окаже влияние върху независимата му оценка на фактите. На 16 юли 2024 г. Софийският апелативен съд потвърждава този отказ, но излага различни мотиви, основани на различни формални недостатъци в протоколите и устава.

3. Отказ за регистрация на Македонския клуб за етническа толерантност в България

На 8 юни 2021 г. Софийският апелативен съд потвърждава отказа за регистрация на Агенцията, главно с мотива, че целите на това сдружение противоречат на единството на нацията и са политически.⁴

Общи мерки:⁵

1. Механизъм за административна регистрация от 2018 г. и стъпки за подобряване на функционирането му

¹ За процедурите по стария механизъм за съдебна регистрация до 2016 г. вж. бележките за 1406-ото заседание (юни 2021 г.).

² За информация относно по-старите опити за регистрация в рамките на новия механизъм за регистрация вж. бележките за 1406-ото, 1428-ото, 1475-ото и 1492-рото заседания (юни 2021 г., март 2022 г., септември 2023 г. и март 2024 г.).

³ За информация относно по-старите опити за регистрация в рамките на новия механизъм за регистрация вж. бележките за 1406-ото, 1428-ото, 1475-ото и 1492-рото заседание (юни 2021 г., март 2022 г., септември 2023 г. и март 2024 г.).

⁴ За повече информация вж. бележките от 1451-вото заседание.

⁵ За информация относно стария механизъм за регистрация вж. бележките, подготвени за 1383-тото заседание.

- Правна рамка:⁶ Настоящата административна процедура за регистрация е въведена на 1 януари 2018 г. пред Агенцията по вписванията към Министерството на правосъдието (която отговаря и за регистрацията на търговски дружества и търговски сделки). Решението на Агенцията, с което се предоставя регистрация, е окончателно. Решението за отказ може да се обжалва пред окръжния съд, а след това пред съответния апелативен съд, чието решение е окончателно.

- Основни мерки, приети между 2021 г. и февруари 2024 г.: През август 2021 г. правителството прие пътна карта за изпълнение на решенията на Европейския съд, в която се предвижда, наред с другото, изготвяне на законодателни или други подходящи мерки, за да се гарантира по-широко и по-ефективно задължение на Агенцията да дава указания на сдруженията да коригират своите документи, когато това е обективно възможно. На 1 октомври 2021 г. Министърът на правосъдието изпрати писмо до заинтересованите страни, с което предаде посланието, че на жалбоподателите и на подобни сдружения не следва да се отказва регистрация или да се разпускат на основания, критикувани от Европейския съд.

През януари 2022 г. властите публикуваха „Принципни позиции“⁷, в които се пояснява, наред с другото, че сдруженията: i) могат да участват в демонстрации или да правят предложения за законодателни промени, които не са част от политическа дейност; и ii) неправителствените организации в частна полза могат да преследват всякакви нестопански цели, при спазване на забраната за осъществяване на дейност на политическа партия или дейности, регулирани от отделно законодателство.

На 13 юли 2023 г. в София се проведе среща с участието на Отдела за изпълнението на решенията [на Европейския съд по правата на човека], заместник-министъра на правосъдието, представители на Министерството на външните работи, Върховния касационен съд („ВКС“) и съответните съдилища.

През февруари 2024 г. Министърът на правосъдието е изпратил ново писмо до заинтересованите страни относно изпълнението на тази група дела.

2. Регистрация на две сдружения и процедура за прекратяване на едното от тях⁸

През 2019 г. Агенцията регистрира две сдружения – Гражданско сдружение за защита на основни индивидуални човешки права и „Древни македонци“, но тогавашният вицепремиер поиска от прокуратурата да поиска разпускането им. След направено искане от прокурор през юли 2020 г. съдът в Благоевград разпореди разпускането на Гражданско сдружение за защита на основни индивидуални човешки права. Жалбата на сдружението е отхвърлена като просрочена. През декември 2022 г. Комитетът отбеляза със загриженост разпускането на това сдружение по причини, мотивирани от негативната оценка на неговите цели, отхвърлени от Европейския съд в настоящите решения, а не поради действителни незаконни дейности.

3. Неотдавнашни откази за регистрация на сдружения, подобни на сдруженията-жалбоподатели⁹

За по-подробно обобщение на неотдавнашните откази по новия административен механизъм за регистрация вж. Н/Ехес(2024)10.

- Откази за регистрация на ОМО „Илинден“ - Благоевград: На 9 февруари 2023 г. Агенцията отново отказва регистрация, тъй като преценява, че целите на сдружението противоречат на единството на нацията. На 17 август 2023 г. Софийският апелативен съд потвърждава отказа на основания, свързани с различни формални недостатъци на устава. Поради тези недостатъци съдът намира за излишно да преценява целите на сдружението.

На 18 септември 2023 г. Агенцията отново отказва регистрация с мотива, че целите на сдружението не съответстват на сдружение в частна полза, а уставът му не посочва предмета на допълнителна стопанска дейност. Съдът в Благоевград потвърждава отказа, като отбелязва също, че целите са в противоречие с единството на нацията. На 29 март 2024 г. Софийският апелативен съд потвърждава

⁶ За повече подробности относно правната рамка от 2018 г., по-старите откази за регистрация на сдружения, повишаването на осведомеността и статистическите данни, вж. бележките, подготвени за 1406^{ото} заседание.

⁷ За повече информация вж. бележките за 1451^{ото} заседание.

⁸ За по-подробна информация вж. бележките за 1451^{ото} заседание.

⁹ Процедурите по регистрация на сдружения, които са се отделили от историческата ОМО „Илинден“ в Сандански, се разглеждат в рамките на общите мерки (вж. бележките за 1451^{ото} заседание). Що се отнася до по-ранните заявления вж. бележките за 1475^{ото} заседание.

отказа на основания, свързани с различни формални недостатъци.¹⁰ Поради посочените по-горе недостатъци е сметено за ненужно да се прави оценка на целите на сдружението.

- Отказ за регистрация на ОМО „Илинден“-Пловдив: На 28 август 2023 г. Пловдивският апелативен съд потвърждава отказа за регистрация на Агенцията с мотива, че целите на сдружението са политически. На 26 януари 2024 г. той потвърждава друг отказ, като отбелязва, че председателят на сдружението не е избран в съответствие с устава. Той обаче не се съгласява със заключението на Агенцията, че целите не отговарят на сдружение в частна полза, и счита, че подобна критика противоречи на чл. 2, ал. 1 от Закона за юридическите лица с нестопанска цел, според който сдруженията свободно определят целите си и могат да се определят като организации за осъществяване на дейност в обществена или в частна полза.

На 6 март 2024 г. Агенцията отново отказва регистрация. Окръжният съд в Пловдив потвърждава този отказ, като се позовава на различни формални недостатъци в заявлението за регистрация и в устава, както и на незаконосъобразността на целите, които противоречат на конституционната забрана да се преследват цели на политическа партия или които са в разрез с единството на нацията. С решение от 15 май 2024 г. Пловдивският апелативен съд потвърждава отказа въз основа на различни формални недостатъци в устава, някои от които не са установени в решението му от 26 януари 2024 г. Поради това съдът намира за излишно да се обсъждат целите на сдружението.

- Отказ за регистрация на Македонски културен клуб „Никола Вапцаров“-Благоевград: На 2 август 2023 г. Софийският апелативен съд потвърди отказа за регистрация.¹¹ На 31 май 2024 г. Агенцията отново отказва регистрация; изглежда, че този отказ не е обжалван.

- Отказ за регистрация на Гражданско сдружение за защита на основни индивидуални човешки права 2023 г.: На 28 юли 2023 г. Агенцията отказва регистрация, като се позовава на формални недостатъци и съображения, че организирането на митинги е политическа дейност. На 18 декември 2023 г. съдът в Благоевград потвърждава отказа, като в допълнение отбелязва, че целите на сдружението са в разрез с единството на нацията. На 27 март 2024 г. Софийският апелативен съд потвърждава този отказ, като напълно подкрепя констатациите на Агенцията и на съда в Благоевград. Той се позовава на незаконосъобразността на целите и на факта, че правомощията на председателя на сдружението са определени от учредителното събрание, а не от управителния съвет, което е незаконосъобразно.

- Отказ за регистрация на Гражданско сдружение за защита на основни индивидуални човешки права: На 9 август 2023 г. Агенцията отказва регистрация на това сдружение на формални основания. Тя констатира, че уставът предоставя на председателя на сдружението представителни функции, които законът изрично възлага на управителния съвет, а в същото време няма решение на общото събрание или разпоредба в устава, която да предвижда такава възможност. Поискана е регистрация като сдружение в обществена полза, което не съответства на една от дейностите на сдружението,¹² а уставът противоречи на единството на нацията, тъй като твърди наличието на малцинство, което не съществува. На 30 януари 2024 г. Софийският апелативен съд потвърждава този отказ.

4. Информация, предоставена след разглеждането през март 2024 г.

През юли 2024 г. властите посочват, че през март 2024 г. тогавашният министър на правосъдието е решил, че е необходимо да се сформира работна група, която да анализира необходимостта и да предложи възможни законодателни изменения за изпълнение на тези решения. След оставката на правителството е било необходимо да се изчакат указанията на новия министър. След това са предприети действия за изпращане на покани до определените участници.

Последни подадени комуникации от НПО¹³

В комуникация от 25 януари 2024 г. (DH-DD(2024)167), Българският хелзинкски комитет отбелязва, че Агенцията и съдилищата „използват различни тактики, за да откажат регистрация“, като например откази, основани на : (i) неясни правни разпоредби, повдигнати специално в тези процедури с цел да бъде отказана регистрация (напр, съображения, свързани с целите, съответстващи на сдружение в частна или обществена полза); (ii) изисквания, които не съществуват в закона и са формулирани с

¹⁰ Някои от недостатъците не са установени в решението от 17 август 2023 г., но очевидно са били установени в по-ранно решение.

¹¹ За подробности вж. бележките, изготвени за заседанието през март 2024 г.

¹² В оспорваната разпоредба се посочва, че сдружението координира и подпомага своите членове при осъществяването на техните дейности за постигане на целите и задачите на неговия устав.

¹³ За обобщение на по-ранните становища, представени от жалбоподателите и сходни с тях сдружения, вж. бележките, подготвени за 1475-ото заседание. Вж. също DH-DD(2024)294-rev.,

конкретната цел да се откаже регистрацията (напр. изискването да се посочат часа и мястото на учредителното събрание); (iii) съображения, свързани с рискове за единството на нацията или политическия характер на сдружението, като всички те са отхвърлени от Европейския съд.

През юли 2024 г. същото НПО отбелязва (DH-DD(2024)874), че нито заинтересованите страни от неправителствения сектор, нито жалбоподателите някога са били информирани за плановете на правителството да свика работна група. По този начин става ясно, че през разглеждания период в действителност не са предприети никакви мерки за изпълнение на тези решения и че не е имало сериозен ангажимент от страна на българските власти да ги изпълнят.

БХК също така твърдят, че тъй като няколко от сдруженията жалбоподатели и сходни с тях сдружения са използвали разпоредби от устава на вече регистрирана организация, някои от формалните и техническите основания за откази са били „изфабрикувани“, за да се избегнат откази, основани на целите на сдруженията; също така се отбелязва, че някои други недостатъци са могли да бъдат отстранени, ако Агенцията бе дала указания.

Анализ на Секретариата

Повече от 18 години след влизането в сила на първото решение в тази група и въпреки различните мерки, приети от българските власти между 2018 и 2024 г. за подобряване на функционирането на механизма за регистрация, на сдруженията, целящи „постигане на признаване на македонското малцинство“, продължава да се отказва рутинно регистрация на основания, които изглежда са свързани с по-широкия проблем на неодобрение на техните цели и пораждаат сериозни съмнения относно способността на този механизъм да осигури разглеждане на заявленията за регистрация на жалбоподателите в съответствие с Конвенцията.

В този контекст следва да се изрази дълбоко съжаление, че в последните процедури по регистрация на жалбоподателите и подобни сдружения Агенцията и съдилищата отново не са спазили принципите, изложени в решенията на Съда и в Междинната резолюция на Комитета CM/ResDH(2020)197.

Особена загриженост буди фактът, че основанията, свързани с целите на сдруженията, критикувани от Европейския съд, отново бяха многократно изтъквани от Агенцията и съда в Благоевград в последните процедури. Такива основания за отказ бяха потвърдени от апелативния съд по отношение на сходно сдружение - Гражданско сдружение за защита на основни индивидуални човешки права 2023 г. По отношение на някои други сдружения, включително сдруженията жалбоподатели ОМО „Илинден“ и Дружество на репресираните македонци в България, жертви на комунистическия терор, апелативните съдилища не са се произнесли дали критиките към целите на сдруженията, на които се позовават Агенцията и първоинстанционният съд, могат да бъдат основание за отказ.

Освен това неотдавнашните производства показват продължаващо непропорционално и непоследователно прилагане на формалните изисквания към жалбоподателите и сходни с тях сдружения, както и въпроси относно липсата на правна сигурност, тъй като на различни етапи от процеса по разглеждане на заявленията се повдигат нови формални възражения (за повече информация вж. Н/Ехес(2024)10). Така няколко производства разкриват повтарящ се модел на различия между Агенцията, първоинстанционните и второинстанционните съдилища по отношение на точните формални изисквания за регистрация.¹⁴ Няколко отказа също така изглежда показват, че нито Агенцията, нито съдилищата установяват изчерпателно недостатъците в документите за регистрация, и изглежда отново има примери за изтъкване на нови основания за отказ, въпреки многократното разглеждане на документите на едно и също сдружение.¹⁵ И накрая, някои откази разкриват и ситуации, в които някои недостатъци в документите биха могли да бъдат отстранени, ако за Агенцията или съдилищата бе предвидено по-широко задължение да дават указания на сдруженията.

От властите може да бъде поискано да представят конкретен и подробен анализ на прилагането на формалните изисквания за регистрация, в процедурите, отнасящи се до жалбоподателите и сходни с тях сдружения, както и при регистрацията на сдружения в по-общ план. Освен това, ако властите предоставят примери за правилно изготвени документи за регистрация, това би улеснило оценката на формалните правни изисквания.

¹⁴ Вж. например делата относно Дружество на репресираните македонци в България, жертви на комунистическия терор и сходните сдружения ОМО „Илинден“ - Благоевград и ОМО „Илинден“ – Пловдив.

¹⁵ Вж. например отказа на Софийския апелативен съд да коментира заключенията на Благоевградския съд или на Агенцията, критикуващи целите на ОМО „Илинден“ и сходните сдружения ОМО „Илинден“- Благоевград и ОМО „Илинден“-Пловдив; вж. също така например разликите между недостатъците, установени в последния отказ относно „ОМО Илинден“, и предишните откази, както и подобни разлики относно ОМО „Илинден“ - Пловдив.

Властите информираха Комитета, че са в процес на свикване на работна група, която да оцени необходимостта от законодателни изменения и да предложи такива. Въпреки това те не са предоставили на Комитета повече подробности. Следователно от тях може да се поиска спешно да информират Комитета за състава, точния мандат и сроковете за работа на тази работна група.

Като се има предвид изключителното значение на постигането на конкретен напредък по отношение на индивидуалните и общите мерки, властите могат да бъдат призовани да използват пълноценно експертния опит, който Съветът на Европа може да предостави, и да се ангажират със Секретариата на високо равнище, включително чрез включване на Секретариата в работата на работната група.

И накрая, необходими са повече усилия, за да се отправят редовно послания на високо равнище към обществеността и заинтересованите страни, както поиска Комитетът, за да се поясни, че тези решения не пораждат задължение за признаване на дадена група лица като малцинство или задължение за автоматична регистрация, но означават, че не е възможно да се откаже регистрация на основанията, отхвърлени от Европейския съд; и че регистрацията на сдружения със сходни цели е дължима, ако те отговарят на пропорционални, предвидими и последователно прилагани формални изисквания.

Също така се предлага Комитетът да призове властите да предприемат мерки за разширяване на задължението на Агенцията да дава указания за коригиране на регистрационните документи. Освен това е необходимо да се гарантира, че Агенцията установява изчерпателно недостатъците на документите и заявлението за регистрация, както и че съдилищата също установяват изчерпателно, доколкото е възможно, недостатъците на същите документи и заявление, за да се преодолее негативният модел на изтъкване на нови основания за отказ, въпреки няколко разглеждания на идентични документи или части от тях.

Предвид изключителното значение да бъде постигнат бърз напредък в процеса на изпълнение, Комитетът може да поиска от властите да предоставят информация по всички горепосочени въпроси до 16 декември 2024 г. Предлага се също така Комитетът да разгледа тези дела на заседанието си през март 2025 г. и да възложи на Секретариата да подготви проект на междинна резолюция за разглеждане на това заседание при липса на конкретен и ориентиран към резултатите напредък.

Осигурено финансиране: ДА

Решения

Представителите на министрите

1. припомниха, че тази група дела се отнася до необосновани откази на съдилищата в периода 1999-2015 г. да регистрират сдруженията жалбоподатели, основани на съображения за национална сигурност, защита на обществения ред и правата на другите (цели, насочени към „признаване на македонското малцинство“ и предполагаеми сепаратистки идеи) и на конституционната забрана за сдружения, преследващи политически цели, както и на неизпълнение на формалните законови изисквания (нарушения на член 11);
2. изразиха дълбоко съжаление, че въпреки мерките, предприети от властите в периода 2018-2024 г., приемането на Междинна резолюция CM/ResDH(2020)197 и последващите решения, повече от 18 години след първото окончателно решение в тази група, на сдруженията, целящи „постигане на признаване на македонското малцинство“, продължава да се отказва рутинно регистрация главно поради по-широкия проблем с неодобрението на техните цели; отбелязаха също, че видимо непоследователното прилагане на формалните изисквания повдига въпроси относно правната сигурност за жалбоподателите и подобни на тях сдружения;
3. отбелязаха, че властите са създали работна група, която вече е провела първото си заседание, за да оцени необходимостта и да предложи възможни законодателни изменения, и са предоставили на Комитета подробна информация за състава на работната група, която включва високопоставени представители на съдебната власт, изпълнителната власт и академичните среди, точния мандат и времевата рамка за работата на тази група; с оглед на изключителното значение на постигането на конкретен напредък, ги призоваха да използват пълноценно експертния опит, който Съветът на Европа може да предостави, и да се ангажират със Секретариата на високо равнище, включително чрез включване на Секретариата в работата на работната група;

4. настоятелно призоваха властите да предприемат решителните действия, за които Комитетът призова в предишните си решения, за да гарантират, че всяко ново искане за регистрация на сдруженията жалбоподатели или на подобни сдружения се разглежда в пълно съответствие със задължението по член 11 от Конвенцията за защита на правото на свобода на сдружаване;
5. повториха призива си за редовни послания на високо равнище към обществеността и заинтересованите страни, за да се изясни, че тези решения не пораждат задължение за признаване на дадена група лица като малцинство или задължение за автоматична регистрация, но означават, че не е възможно да се откаже регистрацията на основанията, отхвърлени от Европейския съд; и че регистрацията на сдружения със сходни цели е дължима, ако те отговарят на разумни и последователно прилагани формални изисквания в съответствие с принципите на Конвенцията;
6. приканиха властите да представят конкретен и подробен анализ на прилагането на формалните изисквания за регистрация, както се прилагат в процедурите, отнасящи се до жалбоподателите и сходни на тях сдружения, и за регистрация на сдружения в по-общ план, както и да предоставят примери за правилно изготвени документи за регистрация;
7. отново призоваха властите да разширят задължението на Агенцията по вписванията да дава указания за коригиране на регистрационните заявления и документи; отново подчертаха необходимостта Агенцията да посочва изчерпателно недостатъците на регистрационните заявления и документи, както е посочено във Междинна резолюция CM/ResDH(2020)197, както и необходимостта съдилищата да установяват изчерпателно, доколкото това е практически възможно, недостатъците на регистрационното заявление и документи, както е посочено в предишни решения;
8. приканиха властите да предоставят информация по всички горепосочени въпроси до 16 декември 2024 г., като вземат предвид аспектите, посочени в анализа на Секретариата, и решиха да възобновят разглеждането на тези дела на заседанието си през март 2025 г.; потвърдиха готовността си, при липса на осезаем напредък по отношение на горепосочените аспекти и поне на конкретни резултати от работната група по аспектите, посочени в параграфи 3 и 6, да разгледат при следващото разглеждане на тези дела необходимостта от незабавно приемане на нови действия, насочени към засилване на политическия диалог и сътрудничеството с българските власти, за да се гарантира ефективното изпълнение на тези съдебни решения.